

Juhász Miklós (1958–1962)

1958-tól 1962-ig volt kollégiumi tag, hol kapott helyet ekkor az Eötvös Kollégium?

1957-től 1963-ig a mai Bolyai Intézet folytatásában, körülbelül nagyjából az orosegyetemi GH épületével szemben. Az első emelet három szobája volt a mienk. Az egyik szobában tízen voltunk TTK-sok, a másik szobában nyolc bölcsészhallgató volt, középen egy kis könyvtárszobával. Később, 1963-ban a Kollégium a Batthyány utca 5. alá költözött egy magánházba, ahol most az egyetemi óvoda van.

Mennyiben tekinthető az 1956-ban újjászerveződött Eötvös az 1946-ban megszűnt elődje folytatásának?

Mindenben. A nevében is persze, de legfontosabb, hogy a szellemiségében. Erre Grasselly Gyula bácsi volt a garancia, aki a háború előtti Kollégium tagja volt, így az újjászervezett Kollégium igazgatójaként képviselte a folytonosságot. Bár nem mesélt az első aranykorról, de érvényesítette a korábbi alapelveket. 1956 után sokan az állam ellenségeinek tekintettek bennünket, hiszen a „piszkos egyetemisták” robbantották ki a forradalmat. Sok hátrányt szenvedtünk emiatt. Kevesebb hallgatót vettek fel, míg 1956 előtt százfős biológia-kémia szakos évfolyamok voltak, mi 1957-ben csak tízen kezdhettünk. Én a Bolyai Kollégiumban laktam elsőévesként, ahol gyakran ellenőriztek bennünket. Nem nagyon akartunk átmenni a Bolyaiból az Eötvösbe, pedig több jól tanuló embert invitáltak. Így utólag életem egyik legjobb döntésének tartom, hogy átköltöztem, mert négy nagyon boldog évet töltöttem el ott. Gyula bácsit nagyon szerettük, sok régi történetet mesélt el, ami már a mi időnkben nem volt aktuális. Abban az időben nehéz helyzete volt, felhánytáék neki, hogy a Horthy-korban kadét volt. Gyakran nekünk sírta el a bánatát. Majdnem gyerekeiként kezelt bennünket, sőt még a végzés utáni elhelyezkedésnél is próbált segíteni. Gyakran meghívott bennünket a lakására is.

Milyen volt annak idején a Kollégium szakmai élete?

Hármas követelmény volt: jeles tanuló legyél (4,7 felett), diákkörözzél, tanuljál nyelveket. Volt Gyula bácsinak az Ásványtani Tanszéken egy tanársegédnöje, Rózsa Éva (a nevét aranyba kéne foglalni!), aki angol- és németórákat tartott nekünk. Néha ő jött hozzánk, néha mi mentünk hozzá a tanszékre. Nagyon intelligens asszony volt, sokat tanultunk tőle. A fenti három szabályt betartottam: soha nem voltam jelesnél rosszabb, négyszer vettem részt OTDK-n, (akkor minden évben volt), németül és angolul is tanultam.

Az egyetemen ötven óránk volt egy héten, szombaton délután kettőig. Ha a Bolyaiban maradok, nem tudom, hogy mi lett volna belőlem. Ott sok embernél az volt a módi, hogy „ne tanuljál már, én sem tanulok”. Az Eötvösben meg mindenki tanult, külön nem beszéltünk róla, csak láttuk a másiktól a szorgalmat, lelkesedést. Ha valaki négyesre vizsgázott, együtt vigasztaltuk.

Milyen volt annak idején a Kollégium kulturális élete?

Kollégiumi kulturális életről ilyen kis létszámnál nem beszélhetünk. Vizsgaidőszakban a vizsgák után aznap este elmentünk moziba, „lemosni az aznapi vizsgaporát”, és másnaptól megint indult a tanulás.

Télen minden szombaton volt valamelyik karon bál, ahol nem üvöltött a zene, testközelségbe kerültünk a lányokkal, és sokat beszélgettünk. Szinte mindenkit ismertünk az akkori egyetemisták közül, fiúkat, lányokat egyaránt, és ezek a barátságok a mai napig megmaradtak. Ma is találkozom olyan emberekkel, akiket 45-48 évvel ezelőttről ismerek; bár egymás nevét már rég feledtük, de még mindig kedvesen üdvözljük egymást. A kollégiumban megtanultunk tarokkozni, és néha hajnali 4-ig, 5-ig folytak a tarokk-csaták. Másnap aztán nem voltunk nagyon fittek. Órára járni kötelező volt, mindannyiunkat névről is ismertek az oktatók, és többen személyes sértésnek vették, ha valamilyen ürüggyel nem mentünk el az órájukra. Gyakori volt akkoriban karok közötti „Ki mit tud?”-verseny, ezt mindig a TTK nyerte meg. Mi is gyakran versenyzők is voltunk, a könyveket, amik megvoltak a koliban, szorgalmasan lapoztuk, irodalmi műveket, festményes könyveket és minden egyebet átnéztünk ezekhez a versenyekhez. Sokáig éltem az akkori ismeretszerzésből, komoly általános műveltséget szereztem. Járt hozzánk két akkori „menő” folyóirat, a *Nagyvilág* és a *Kortárs*, a bennük lévő novellák alapján ismertünk meg sok, később világhírűvé vált író.

Milyen volt annak idején a Kollégium közössége?

Nagyon jó barátságban voltunk a szomszéd szobában lakó bölcészekkel. Őket mindig a természettudományos dolgok érdekelték, el kellett nekik állandóan magyarázni például a relativitáselméletet és sok más egyebet. Óriási előny volt, hogy vegyesen laktunk. Mindenkiről tudtunk mindent. A híres matematikus professzorról, Kalmár Lászlóról sok érdekes, fura történetet meséltek például a matematikus szobatársak, erősen kiszínezve, aztán egyszer bementünk egy órájára, ki is szúrt, „Kik maguk?”, „Eötvös-kollégisták vagyunk.” – válaszoltuk, mire ő: „Na jó, akkor maradhatnak.”

A bölcészek szenzációs banda volt! Egyszer szereztek valami sámlit és azon szórakoztak, hogy ki tud minél többet beszélni egy kijelölt témáról. Emlékszem, hogy Veress Zoli akkora dumájú fickó volt, hogy egyszer két órát szövegelt a szocialista gyufásskatulyáról! Kovács Sándor Iván lett a leghíresebb közülük, sokáig ő volt a *Kortárs* főszerkesztője. Vagy ott volt például Kaposi Marci, aki a Filozófia Tanszéken volt később elismert oktató. Nagyon szerettük egymást, soha nem volt veszekedés, tettlegesség.

Sajnos csak egy találkozón voltam, még régebben. Mindig úgy jött, hogy egyéb elfoglaltságaim voltak. Felismerek én itt sokakat: Novák Mihály (ő volt az időmben a kollégiumi titkár), Leindler László, Hatvani László (aki később igazgató lett), Jakucs László szerintem ő nem volt tag, maximum a pesti Eötvösben, Seres Laci (együtt laktam vele albérletben is, a Tanárképző Kémiai Tanszékén professzor, érdemes lenne beszélni vele, mert ő később kollégiumi tanár lett), Selmeczi Gyuri (aki világhírű professzoroknak írogatott, kért tőlük szakirodalmi

munkákat, jöttek is a nagy értékű, hazánkban sohasem látott kémiai könyvek a Selmeczi prof-úrnak!). Móricz Feri volt az egyetlen akkoriban, aki már elsőként Eötvös-kollégista lett. Szegény családból származott, egy zseniális képességekkel megáldott tanuló, az egyetlen vörös diplomás az évfolyamán. Makai Imrével is egy szobában laktam, Peák Pista meg a végzés után Tandori Károly akadémikusnak lett a tanársegéde. Varjas Laci, aki felettem járt a szakon, nagyon szerette a lányokat, mindig gyermeki szeretettel beszélt róluk. Ács Gáborral és Brenyó Miskával együtt röplabdáztam egy darabig. Később magas szinten folytattam, Szeged akkori legjobb csapataiban voltam igazolt játékos. A régiak közül Berencz Ferenc az Elméleti Fizikán volt tanszékvezető, és sajnálatos baleset miatt hunyt el. Fodor Gábor úr rektor is volt. Emlékszem Huhn Péterre, Szalay Lászlóra, ismerem Dombi Józsi bácsit. Nincs a névsorban Procs (Perényi) Tibor, aki évfolyamtársam volt, de csak 1960-ban teljesült a vágya: ő mindenáron Eötvös-kollégista akart lenni. Visszagondolva életem legszebb évei voltak az ott eltöltött évek. Ma is büszkeséggel tölt el, minőségi változás volt az életemben, egy fontos tudati tényező, hogy Eötvösös voltam, az önéletrajzomban is szerepeltetem.

*Az interjút Varga-Orvos Zoltán készítette 2009-ben Szegeden
Szerkesztette: Nagyillés János*